

[Bertel Dahlgaard.]

første prioritet i dag er 5 pct., og for den almindelige forretningsgæld er renten jolangt højere.

Det radikale venstre vil ikke bidrage til at gå videre ad den vej. Det er så let at sige, at renteforhøjelsen vil skære de uønskede og usunde investeringer bort, men hvordan ser virkeligheden ud, når kreditstramningen for alvor sætter ind? Så er det de store virksomheder og de gode kunder, pengeinstitutterne først betjener. Kapitalsvage virksomheder, som slet ikke har nødig at være dårlige virksomheder, men som tværtimod ofte omfatter meget sundt initiativ og frisk vovemod, står nederst i rækken, og dygtig ungdom, som skal i vej, men har ringe kapitalstyrke, bremses eller standses. Mange fremtidsmuligheder bliver slået ned for den dygtige, fremadstræbende, men kapitalsvage. Det går efter min mening ikke an at gøre noget sådant til et afgørende led i en moderne saneringspolitik.

Må jeg iøvrigt sige, at dette at optage store statslån til militære formål ikke er udtryk for sund økonomi. Det kan være forsvarligt at optage statslån til produktive formål, fordi kapitalens anbringelse her betyder, at der skabes nye værdier og nye indtægter, som kan forrente og afdrage lånet. Modsat er det med statslån til uproduktive formål; de er en stadig hemsko for den kommende tids arbejde og produktion. Men hele problemet med hensyn til kreditstramningen står i forbindelse med formen for de skatter og den tvungne opsparing, der her foreligger forslag om.

Regeringen foreslår foruden den tvungne opsparing en merindkomstskat og en særskat på ikke-forsørgere. Med hensyn til denne sidste, den såkaldte ungarleskat, vil jeg sige, at den tanke, der ligger til grund herfor, på eet punkt er rigtig; det er rigtigt, at der findes et stort tal indenfor dansk ungdom, både på land og i by, som i disse år tjener gode penge, men som ikke har tilstrækkelig sans for, at de i anvendelsen af deres penge bør tænke på deres fremtid, på den tid, da de skal sætte bo. Der er heldigvis mange unge, der opsparer penge med henblik på uddannelse og hjem, men der er altfor mange, som sløser deres penge væk, og det er en stor skam både for dem selv og for det land, hvis genopbygning det er deres pligt at bidrage til. Når de ikke selv forstår dette, ville det være en velgerning imod dem selv at pålægge dem en opsparing. Men den skat, der her foreslås, rammer desværre andre snese tusinder i flæng og på uretfærdig vis. Den rammer den enlige

aldersrentemodtager, der tjener lidt ved siden af sin aldersrente; den rammer den unge, der ofrer på sin uddannelse; den rammer den lille formueejer, der har 2 000—3 000 kr. i rentepenge, hvis værdi er omtrent halveret i de sidste 10 år; den rammer den ugifte tjenestemand, hvis løn i forvejen er ringere end den giftes. I den form, hvori denne skat er foreslået, kan den utvivlsomt ikke lovfæstes.

Lad mig dernæst sige om merindkomstskatten, at for så vidt det lod sig gøre herigennem alene at ramme den egentlige, af forholdene i 1950 skabte konjunkturgevinst, ville vi gerne medvirke hertil. Men også her gælder det, at den rammer i flæng. Manden, der hvert år har 25 000 kr. i indtægt, går fri, men den unge, dygtige mand, der i disse år har arbejdet sig op, rammes hårdt. Manden, der har været ramt af uheld eller af andre grunde tilfældigvis har haft en ringe indtægt i 1948—49, men som igen har normal indtægt i 1950, rammes på samme måde uretfærdigt.

Hertil kommer, at denne skat vil medføre en umådelig administration. I det hele taget har jeg sjældent set et skattekomples, der som dette vil forårsage en overhåndtagende administration. Det er jo meget godt, at der her i rigsdagen ofte lyder klager over administrationens vækst; men det første, der da kan forlanges af regering og rigsdag, er, at man ikke selv skaber stadig nye kilder til en forøgelse af administrationen.

Det radikale venstre vil da foreslå, at der her i folketinget sker en gennemgribende forenkling og simplificering af den lovgivning, der her er foreslået. Det radikale venstre tror, det vil være rigtigt, at disse tre lovforslag samles til en enkelt lov om bunden opsparing. Når ministeriet har pålagt befolkningen den store direkte værne-skat og de påtænkte store indirekte skatter, tror jeg, ministeriet må have slukket sin skattetørst. Er det af valutamæssige grunde nødvendigt yderligere at nedsætte købe-venen i den nuværende akutte situation, må det efter vor mening ske ved en bunden opsparing, hvorved befolkningen senere får pengene tilbage. I denne ene lov om opsparing kan da også indgå en opsparing på rimeligt grundlag for de unge. De skal kunne få pengene tilbage, når de får brug for dem til at starte.

Men en sådan lovgivning om individuel opsparing kommer det nu an på at administrere på den mest praktiske måde. Jeg må sige, det virker ejendommeligt på mig, at regeringen foreslår en bunden opsparing